

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

9 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 219

08-08-2023 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

വിവിധതരം പനിബാധിത മരണങ്ങൾ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ. തിരുവഞ്ചൂർ രാധാകൃഷ്ണൻ		ശ്രീമതി വീണാ ജോർജ്ജ് (ആരോഗ്യ- വനിത-ശിശുവികസന വകുപ്പ് മന്ത്രി)	
(എ)	പകർച്ചപ്പനി, എലിപ്പനി, ചെള്ളപ്പനി, ഡെങ്കിപ്പനി എന്നിവ ബാധിച്ച് ഈ വർഷം ജൂലൈ വരെ മരിച്ചവരുടെ എണ്ണം എത്രയെന്ന് ഇനം തിരിച്ച് വ്യക്തമാക്കാമോ;	(എ)	2023 ജനുവരി മാസം മുതൽ ജൂലൈ മാസം വരെ സംസ്ഥാനത്ത് പനി ബാധിച്ച് മരണമടഞ്ഞവരുടെ കണക്ക് അനുബന്ധം- 1 ആയി ചേർക്കുന്നു.
(ബി)	മുൻകരുതൽ എടുക്കുന്നതിലുണ്ടായ വീഴ്ചയാണ് പനിബാധിതരുടെ എണ്ണം കൂടാൻ കാരണമായതെന്ന ആക്ഷേപം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ;	(ബി)	പനിബാധിതരുടെ എണ്ണത്തിൽ വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടില്ല. സംസ്ഥാനത്ത് കാലവർഷത്തോടനുബന്ധിച്ച് പകർച്ചപ്പനി ബാധിതരുടെ എണ്ണം വർധിക്കാനുള്ള സാധ്യത മുൻകൂട്ടി കണ്ടുകൊണ്ട് പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ആരോഗ്യ വകുപ്പ് മുൻകരുതൽ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. നടപടികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ അനുബന്ധം -2 ആയി ചേർക്കുന്നു.
(സി)	ആശുപത്രികളിൽ പ്ലേറ്റ് ലെറ്റ്സ് സ്റ്റോക്കില്ലെന്നുള്ള വിവരം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ; വ്യക്തമാക്കാമോ?	(സി)	ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടില്ല. 5 ദിവസം മാത്രം Shelf Life ഉള്ള പ്ലേറ്റ് ലെറ്റ്സ് ആവശ്യാനുസരണം രോഗികൾക്ക് ലഭിക്കാനുള്ള പ്രക്രിയകൾ രക്തബാങ്കുകൾ വഴി ക്രമീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

രോഗം	മരണങ്ങൾ (2023 ജനുവരി മുതൽ 2023 ജൂലൈ വരെ)
പനി	5
ഡങ്കിപ്പനി	31
എലിപ്പനി	41
ചെള്ളുപനി	7

Ucc (16)
Section Officer

സംസ്ഥാനത്ത് മഴക്കാല രോഗങ്ങളെ നേരിടുന്നതിന് ആരോഗ്യ വകുപ്പ് സ്വീകരിച്ച മുൻകരുതൽ നടപടികൾ

- വർഷാരംഭത്തോട് കൂടി തന്നെ പകർച്ചപ്പനി പ്രതിരോധത്തിനായുള്ള മുൻകരുതൽ നടപടികൾ ആരോഗ്യ വകുപ്പ് എടുത്ത് തുടങ്ങിയിരുന്നു. ഒരു വർഷം നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന ആരോഗ്യജാഗ്രത കലണ്ടർ തയ്യാറാക്കി ജില്ലകൾക്ക് നൽകി, ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങളും അവലോകനവും നടത്തിവരുന്നു.
- സ്ഥിരമായി രോഗങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്ന Hotspot കൾ ആരോഗ്യവകുപ്പ് ഡയറക്ടറേറ്റിലെ വെബ് സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും രോഗ പ്രതിരോധത്തിനായുള്ള മുൻകരുതലുകളും, പ്രതിരോധ മരുന്നുകളും, ചികിത്സാ മാർഗ്ഗരേഖകളും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും വിവിധ തലത്തിലുള്ള ആശുപത്രികളിലെ (സർക്കാർ / സ്വകാര്യ) ഡോക്ടർമാർക്കും, ആരോഗ്യവകുപ്പിലെ ഫീൽഡ് വിഭാഗം ജീവനക്കാർ, പാരാ മെഡിക്കൽ സ്റ്റാഫ് എന്നിവർക്കും സംസ്ഥാന തലത്തിൽ നിന്നും ജില്ലാ തലത്തിൽ നിന്നും പരിശീലനങ്ങൾ നൽകുകയും, ചികിത്സാ മാർഗ്ഗ രേഖകൾ എല്ലാ ആശുപത്രികളിലും ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- പ്രാണീപഠനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ജില്ലാതല ഓഫീസർമാർക്കും മലമ്പനി നിർണ്ണയം കാര്യക്ഷമതയോടെ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് വേണ്ടി സംസ്ഥാനത്തെ ലാബ് ടെക്നീഷ്യന്മാർക്കും പരിശീലന പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.
- കൊതുക് സാന്ദ്രത പഠനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ലഭിക്കുന്ന വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടുകൂടി കൊതുക് നശീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിതമായി നടപ്പിലാക്കുന്നു. ഡ്രൈ ഡേ ആചരണം ക്രമമായി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.
- താലൂക്ക് / ജില്ലാ ആശുപത്രികളിൽ ക്രിട്ടിക്കൽ കെയർ മാനേജ്മെന്റ് സൗകര്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കാനും ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർക്ക് പരിശീലനം, ബോധവൽകരണം എന്നിവ നൽകാനുമുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- സംസ്ഥാന മെഡിക്കൽ ബോർഡിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തിൽ നിലവിലുള്ള ചികിത്സാ മാർഗ്ഗരേഖകൾ പരിഷ്കരിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ആയത് സ്വകാര്യ ആശുപത്രികൾ / ക്ലിനിക്കുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ തലങ്ങളിലേയും ഡോക്ടർമാർക്ക് എത്തിക്കുന്നതിന് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- സംസ്ഥാനത്ത് കാലവർഷത്തോടനുബന്ധിച്ച് പകർച്ചപ്പനി ബാധിതരുടെ എണ്ണം വർദ്ധിക്കാനുള്ള സാധ്യത മുന്നിൽ കണ്ട് പനി, മറ്റു പകർച്ചവ്യാധികൾ എന്നിവ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പാരസെറ്റമോൾ, ആന്റിബയോട്ടിക്കുകൾ, ഐ.വി ഫ്ലൂയിഡുകൾ, കുട്ടികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ശ്വാസതടസ്സം സംബന്ധിച്ച രോഗങ്ങൾക്കുള്ള പ്രതിരോധ മരുന്നുകൾ തുടങ്ങിയവ ആവശ്യാനുസരണം സംഭരിച്ച് ജൂൺ മാസത്തിനു മുമ്പായി സർക്കാർ ആശുപത്രികളിൽ കേരള മെഡിക്കൽ സർവ്വീസസ് കോർപ്പറേഷൻ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്
- സംസ്ഥാന പരിശീലന കേന്ദ്രത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ (Kerala State Institute of Health & Family Welfare, Thycad) പ്രഗത്ഭരായ ഫാക്കൽറ്റിയെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഡോക്ടർമാർക്ക് പരിശീലനം നൽകി വരുന്നുണ്ട്.
- പൊതുജനങ്ങൾ, ചെറിയ രോഗലക്ഷണം മാത്രമുള്ളതിനാൽ ഡോക്ടറെ കണ്ടശേഷം ഡോക്ടറുടെ ഉപദേശാനുസരണം വീട്ടിൽ നിരീക്ഷണത്തിൽ കഴിയുന്നവർ, ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർ, ആശുപത്രികളിലെ രോഗികളുടെ കൂട്ടിരിപ്പുകാർ തുടങ്ങിയവർക്ക്, രോഗ-പ്രതിരോധത്തിനായി അനുവർത്തിയേണ്ട മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- ജില്ലകളിലെ പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ലാബുകൾ മുഖേന പകർച്ചപ്പനി നിർണ്ണയം സുഗമമായും വേഗത്തിലും നടത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ പരിശോധന കിറ്റുകളും റി-ഏജന്റുകളും ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട് .
- അതിഥി തൊഴിലാളികൾക്കിടയിൽ പകർച്ചവ്യാധി രോഗനിർണ്ണയം നടത്തുന്നതിനായി പ്രത്യേകം ടീമുകളെ ആരോഗ്യ വകുപ്പ് നിയമിയ്ക്കുകയും തൊഴിൽ വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകൾ സംഘടിപ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു വരുന്നു.
- കൂടാതെ നഗര - ചേരി പ്രദേശങ്ങളിൽ വെക്ടർ കൺട്രോൾ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി

700 വാർഡുകളിലായി 800 കണ്ടിങ്ങ് ജീവനക്കാരെ നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

- എലിപ്പനി യഥാസമയം കണ്ടുപിടിക്കാനും പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ തന്നെ ചികിത്സ ആരംഭിക്കാനുമുള്ള മാർഗ്ഗരേഖകൾ തയ്യാറാക്കി, സർക്കാർ/പ്രൈവറ്റ് മേഖലയിലുള്ള ഡോക്ടർമാർക്ക് പരിശീലനം നൽകിക്കൊണ്ട് എലിപ്പനിയെ കുറിച്ച് പൊതുജനങ്ങളിലും ജീവനക്കാരിലും അവബോധം സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.
- എലിപ്പനി പരിശോധനാ ദൈർഘ്യം കുറയ്ക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാനത്ത് ആദ്യമായി RTPCR പരിശോധന ഏർപ്പെടുത്തി. എല്ലാ ജില്ലകളിലും ഇതിനുള്ള സൗകര്യമൊരുക്കുകയും ചെയ്തു.
- കൂടാതെ ജലവുമായും മണ്ണുമായും സമ്പർക്കത്തിൽ വരാൻ സാധ്യതയുള്ള തൊഴിലുറപ്പ് ജോലിക്കാർ, കർഷകർ, ഹരിതകർമ്മസേനാംഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഹെറിസ്ക് വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ആളുകൾക്ക് ഡോക്സിസൈക്ലിൻ ഗുളികകൾ എലിപ്പനി പ്രതിരോധത്തിനായി തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന ലഭ്യമാകുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തുന്നു.
- ആശുപത്രികളിൽ മതിയായ ക്രമീകരണങ്ങൾ ഒരുക്കുകയും ഫീവർ ക്ലിനിക്കുകൾ, ഡോക്സിക്വോർണറുകൾ, ഒ.ആർ.എസ് കോർണറുകൾ സജ്ജീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രധാന ആശുപത്രികളിലും പ്രത്യേക വാർഡുകൾ സജ്ജമാക്കുകയും ചെയ്തു.
- ഇൻസ്റ്റാൻസ് വൈറസ് മൂലമുള്ള രോഗാതുരതയും മരണനിരക്കും കുറയ്ക്കുന്നതിന് ഇത്തരം കേസുകൾ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും വിദഗ്ധ ചികിത്സ ആവശ്യമുള്ളവർക്ക് റഫറൽ സാധ്യമാക്കുന്നതിനും സർക്കാർ/ സ്വകാര്യ/ ആയുഷ് വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ഡോക്ടർമാർക്ക് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പരിശീലനങ്ങളും നൽകിവരുന്നു.
- രോഗനിരീക്ഷണത്തിനായി സംസ്ഥാന പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ലാബിലും എൻ.ഐ.വി ആലപ്പുഴ യൂണിറ്റിലും തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട വിആർഡിഎൽ ലാബുകളിലും (മെഡിക്കൽ കോളേജ്, തിരുവനന്തപുരം, കോഴിക്കോട്, തൃശ്ശൂർ) പരിശോധന സംവിധാനങ്ങൾ ലഭ്യമാണ്.
- വിവിധതരം പകർച്ചപനികൾക്കുള്ള ചികിത്സ /മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സർക്കാർ പ്രൈവറ്റ് മേഖലയിൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
- കോവിഡ് 19, ഇൻസ്റ്റാൻസ് തുടങ്ങിയ വിവിധ വൈറൽ പനികളുടെ സാമ്യം മൂലം രോഗികൾക്ക് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ പരിശോധന ചികിത്സാ രീതികൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിന് വേണ്ടി ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർക്കായി വ്യക്തമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പരിഷ്കരിച്ച് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- പൊതുജനങ്ങൾ, ചെറിയ രോഗലക്ഷണം മാത്രമുള്ളതിനാൽ ഡോക്ടറെ കണ്ടശേഷം ഡോക്ടറുടെ ഉപദേശാനുസരണം വീട്ടിൽ നിരീക്ഷണത്തിൽ കഴിയുന്നവർ, ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർ, ആശുപത്രികളിലെ രോഗികളുടെ കൂട്ടിരിപ്പുകാർ തുടങ്ങിയവർക്ക്, രോഗ-പ്രതിരോധത്തിനായി അനുവർത്തിയേണ്ട മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- സാമൂഹിക അകലം പാലിക്കുന്നതിനും ശരിയായ രീതിയിൽ കൈകൾ അണുവിമുക്തമാക്കുന്നതിനും മാസ്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നതിനും ഉള്ള ബോധവൽക്കരണം ദൂര്യ-ശ്രവ്യ- അച്ചടി സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളിൽ കൂടി നൽകിവരുന്നു.
- ജലജന്യ രോഗങ്ങൾ തടയുന്നതിനായി ആരോഗ്യജാഗ്രത കലണ്ടർ അനുസരിച്ചും നിശ്ചിത ഇടവേളകളിൽ ഹെൽത്തി കേരള പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി കുടിവെള്ള സ്ത്രോതസ്സുകളിൽ ക്ലോറിനേഷൻ/ സൂപ്പർ ക്ലോറിനേഷൻ എന്നിവ നടത്തിവരുന്നു.
- കുടിവെള്ളത്തിന്റെ ഗുണനിലവാര പരിശോധന സംവിധാനങ്ങൾ എല്ലാ പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ലാബുകളിലും മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലെ മൈക്രോബയോളജി ലാബുകളിലും ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്. കേരള ജല അതോറിറ്റിയുടെ ലാബുകൾ മുഖേന എല്ലാ ജില്ലകളിലും ജല പരിശോധന സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.
- വയറിളക്ക രോഗങ്ങളുടെ ഭാഗമായി ഉണ്ടാവാൻ ഇടയുള്ള നിർജ്ജലീകരണം തടയുന്നതിന് വേണ്ടി ഒ.ആർ.എസ്സിന്റെ ലഭ്യത എല്ലാ ആശുപത്രികളിലും ഉറപ്പുവരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ആശുപത്രികളിൽ വരുന്ന രോഗികൾക്കായി ഒ.ആർ.ടി കോർണർ സജ്ജീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- മഞ്ഞപ്പിത്തം, ടൈഫോയിഡ് തുടങ്ങിയ രോഗങ്ങൾ തടയുന്നതിന് ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ വകുപ്പുമായി സഹകരിച്ചും ആരോഗ്യവകുപ്പ് നേരിട്ടും ഭക്ഷണസാമഗ്രികൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പരിശോധന നടത്തുകയും വേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർക്ക് ഹെൽത്ത് കാർഡ്

നിർബന്ധമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

- ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ മഴക്കാലപ്പൂർവ്വ ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ അവലോകനയോഗം 2023 മാർച്ച് മാസം തന്നെ നടത്തുകയുണ്ടായി. ഇതു കൂടാതെ ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, റവന്യൂ വകുപ്പ്, വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് തുടങ്ങിയ വകുപ്പ് മന്ത്രിമാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രത്യേക യോഗങ്ങൾ ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തമാക്കിയിരുന്നു. വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലെ ആരോഗ്യ ജീവനക്കാരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഓരോ ജില്ലയിലും സീകരിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങളും നിയന്ത്രണ നടപടികളും അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനായി 2023 മെയ് മാസം ആദ്യം മുതൽ ആഴ്ചതോറും ബഹു. ആരോഗ്യവകുപ്പ് മന്ത്രി യോഗങ്ങൾ വിളിച്ചുചേർക്കുകയും വേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്തുവരുന്നു.
- തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെയും ആരോഗ്യ കുടുംബക്ഷേമ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെയും വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ മൂന്ന് വകുപ്പുകളിലെയും ഉന്നത ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ യോഗം വിളിച്ചു ചേർക്കുകയും വാർഡ് തല ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും, സ്കൂളുകളും സ്ഥാപനങ്ങളും കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ള ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഊർജ്ജിതമാക്കുകയും ചെയ്തു. റവന്യൂ വകുപ്പിന്റെ മുൻകൈയിൽ മറ്റ് വിവിധ വകുപ്പുകളുമായുള്ള ഏകോപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ സുഗമമാക്കുന്നതിനായി ജില്ലാ കളക്ടർമാരെയും ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർമാരെയും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു കൊണ്ട് റവന്യൂ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ സംയുക്തമായ അവലോകനയോഗം നടത്തിയിരുന്നു.
- പകർച്ചവ്യാധി അവലോകന യോഗങ്ങൾ എല്ലാ ആഴ്ചയിലും പ്രാഥമികാരോഗ്യ തലം മുതൽ സംസ്ഥാനതലം വരെ നടത്തി വരുന്നു. പകർച്ചവ്യാധി നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി 15 അംഗ സ്റ്റേറ്റ് ലെവൽ മോണിറ്ററിംഗ് സെല്ലും ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ഡയറക്ടറേറ്റിൽ സ്റ്റേറ്റ് കൺട്രോൾ റൂമും പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു.
- ഡെങ്കിപ്പനി, എലിപ്പനി, ചെള്ളുപനി, ഇൻഫ്ലുവൻസ എന്നിവയുടെ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിതമാക്കുന്നതിനും പകർച്ചപ്പനി വ്യാപനം ഫലപ്രദമായി നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും മരണനിരക്ക് കുറയ്ക്കുന്നതിനുമായി ആരോഗ്യ വകുപ്പ് കാര്യക്ഷമമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തി വരുന്നു.

See
Section officer